

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

IAKS töögrupp – mida on olnud keeruline administreerida ja kus palju rikkumisi

PRIA

4.03.2020

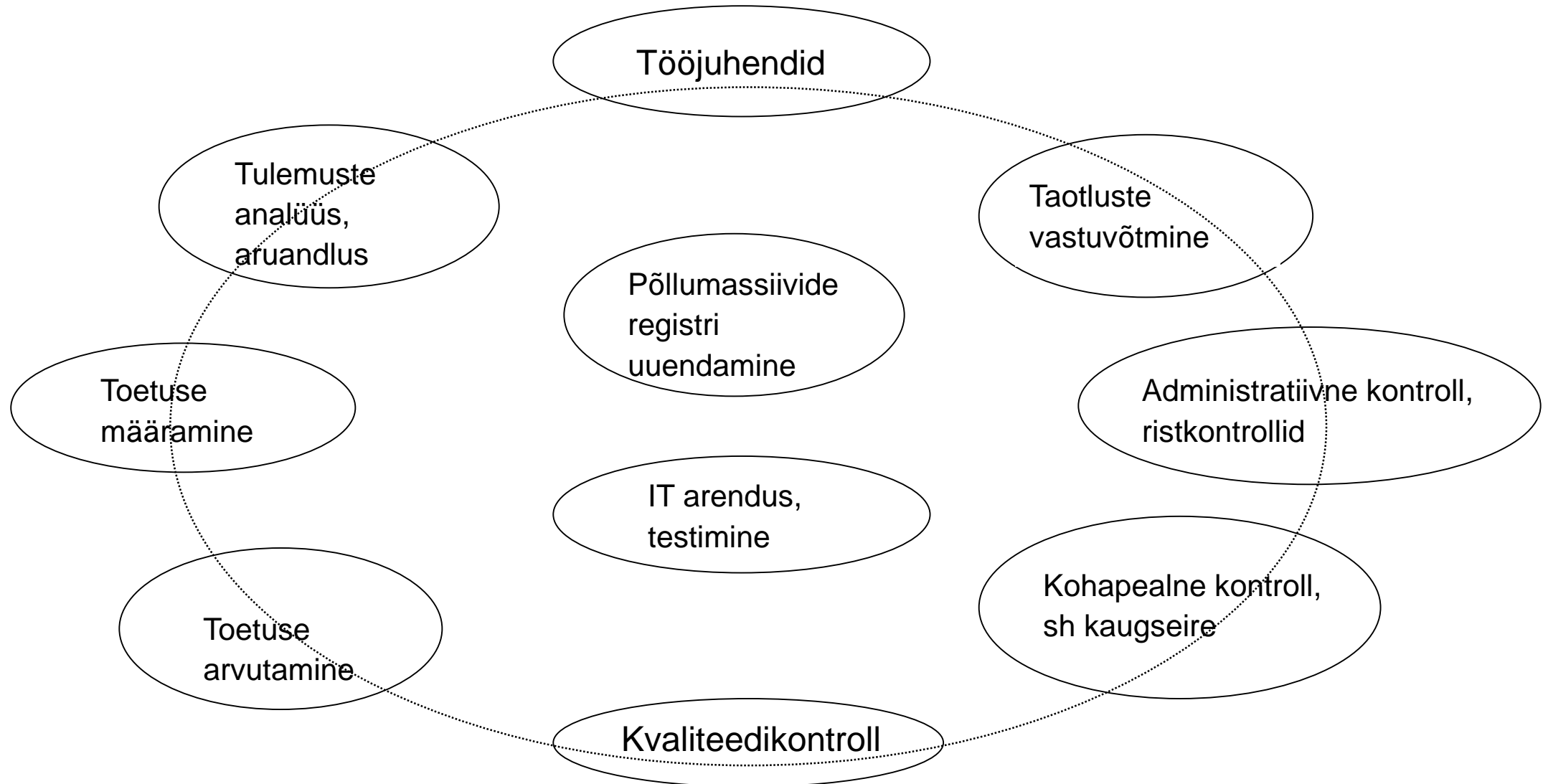
PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Millest täna juttu?

- PRIA tööprotsessi ülevaade ja valimid
- Vähendamised
- Suurimad rikkumised 2019
- Probleemsed kohad senises süsteemis

Toetuste administreerimise tööprotsess

Kohapealse kontrolli valimid

- Valimisse võetakse vähemalt 1%/ 3%/5% iga meetme taotlejatest;
- loomatoetuste puhul vähemalt 5% taotlejatest ning 5% loomadest, LHT osas 5% (veise, lambad) või 100% loomadest (sead ja kanad);
- kasutatakse juhusliku valiku ja/või riskianalüüsi meetodeid. ÜPT, PKV ja NPT osas ainult juhuvalik. Teiste meetmete puhul peab juhuvalik moodustama valimist 20-25%;
- 20% püsirohumaaga tagasirajamise (TAR) kohustusega taotlejatest;
- 100% kollase kaardi populatsioon;
- kanepi pinnast 30% (pind + THC sisaldus).

Ülevaade võimalikest vähendustest (1)

- Hilinenud taotlus – 1% iga hilinenud päeva eest;
- toetusõiguslikkuse nõuete rikkumine – põld või loom pole toetusõiguslik;
- taotletud pinna ja loomade erinevus – sõltuvalt erinevuse ulatusest võib sanktsioon olla isegi tuleviku vähendamine, arvestatakse ühikumääragrupi põhiselt;
- toetuse nõuete rikkumine – maatriksite järgi hinnatakse raskust, ulatust, kestust ja korduvust ning reeglina toob kaasa toetuse protsentuaalse vähendamise;
- kollase kaardi süsteem – ÜPT, NPT, NAT, NAM puhul, kui pinnaerinevus on kuni 10%, siis vähendus poole väiksem;

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Ülevaade võimalikest vähendustest (2)

- *Capping* – 5%, kui ÜPT summa on üle 150 000;
- finantsdistsipliin – rakendubotsetoetuste puhul, kui summa kokku on üle 2 000 euro;
- NV vähendused;
- toetuse osaline või täielik tagasinõudmine mitmeaastaste MAK kohustuste puhul;
- piirmäära ületamine – proportsionaalne vähendamine.

Suuremad rikkumised 2019 (1)

- Pinnaerinevused – kokku 858 taotlejal, neist 526 said ka lisavähenduse, 298 puhul oli erinevus alla 0,1 ha;
- rohumaad nõuetekohaselt hooldamata:
 - kohapealses kontrollis tuvastatud 322 taotleja 889 põldu;
 - lisaks SATIKA poolt tuvastatud 106 taotleja 179 põldu;
- maa kasutamise õigusliku aluse puudumine:
 - 267 taotleja 747 põldu – nii puuduv kasutusõigus kui ka juhud, kus põllule taotles toetust maaomanik, kes maa hooldamisega ei tegele;
 - 128 taotleja 401 põldu – riigimaadega seotud põllud;
- väljapoole põllumassiive taotletud põllud – 860 taotlejal, kellel 2063 põllu puhul sai põllumassiivi moodustada, taotleti 4251 ha – tehti kindlaks 4094 ha;
- ületaotletud massiive 1861, topelthaotletud massiive 150;
- ROH: ökoala nõude rikkumine 74 (korduvaid 15) taotlejal, mitmekesistamise nõue 99 (28) taotlejal, püsirohumaa säilitamine 601 taotlejal;
- ROH puhul said lisavähenduse 431 taotlejat ja tuleviku vähenduse 32 taotlejat.

Suuremad rikkumised 2019 (2)

- Kohapeal eestleitud kultuur ei ole KSM toetusõiguslik – 26 taotlejat ja 40 põldu;
- mullaproovide võtmise ja edastamise puudused sai 50 taotlejat, lisaks olid 7 taotlejal puudu orgaanilise C proovid;
- ühikumäära gruppidega seotud vähendused – 152 taotleja 325 põldu;
- viljavahelduse nõuete rikkumised – 180 taotlejat;
- liblikõieliste kasvatamise nõude rikkumine – 76 taotlejat;
- MAH täiendkoolituse nõude rikkumine – 171 taotlejat;
- MAH looma- ja taimekasvatuse nõuete rikkumised – 58 taotlejat;
- PMA kontrollis tuvastatud MAH kultuuride erinevused – 39 taotlejat ja 58 põldu;
- 2018 tagasiulatuva kontrolli põllumassiivide registri uuendamise põhjal – kindlakstehtud väiksem pind 272,76 ha 303-l taotlejal;
- nõuetele vastavuse vähenduse said 125 taotlejat.

Nõuete paljusus ja keerukus (1)

- ROH nõuded on keerulised taotlejatel aru saada ja ka PRIAI kontrollida. Vähenduste süsteem keeruline;
- erisuste rohkus – nt põllulindude soodustamiseks maa hooldamata jätmine; hooldamise erisused lühiajalisel rohumaal; ei saada aru, kellele mis erisused kehtivad jne;
- MAH (ja VPT) puhul püsirohumaa ülesharimise erisus – tekitab skeemitamist;
- ühikumääragruppide paljusus – näiteks MAH on palju erinevaid grupe (maa-alasse märkimine; miinimumpinna 0,3 ha täitmine; kultuuride muutmisel erinevate gruppide vahel ilmajäämine, sanktsioonid);
- nõuded, mida ei saa kontrollida automaatselt registritest, näit:
 - kanepi etikette tuleb siiani esitada paberkandjal. Nende andmete sisestamine ja tõesuse kontroll raskendatud;
 - noore põllumajandustootja vastavuse kontroll, st kas alustaja vastab noore tingimustele jms.

Nõuete paljusus ja keerukus (2)

- Lubatud max puude/põõsaste arv hektaril – keerukas põllumassiivide uuendamisel ja kohapealses kontrollis + seire puhul segav;
- säilitatavad maastikuelemendid – piirangud asukoha mõttes sõltuvalt maakasutusest + metsaäärsete kraavide tuvastamise keerukus ortofoto alusel ja kohapeal + loodus- ja muinsuskaitseadusest tulenevad objektid + 30% vähenemise kontroll;
- roostikud – liigniisked alad, rannajoone kasutamine – nii põllumassiivide kui pool-looduslike koosluste puhul ei tohiks uue perioodi algusest rannajoonest väljaspool olev ala olla toetusõiguslik;
- rohtkattega teed;
- põllumassiivid, kus enamuse pinnast moodustab maastikuelement ja nõ „puhast“ põllumajanduslikku maad <0,3 ha;
- PLK ja ÜPT samale maale taotlemine – samale pinnale kehtivad erinevad tingimused on keerulised taotlejale aru saada ja kontrolliasutustele menetleda.

Nõuete muutumine perioodil

- Aastati muutunud nõuded, näit:
 - niitmise tähtajad, heksli mahajätmine/koristamise kohustus;
 - MAH ravim- ja maitsetaimede loetelu muutused;
 - teatud kultuuridele maksmise piirangud (MAH ja KSK)
- perioodi lõpus uued meetmed (Kihnu maalammas, LHT sigade meede);
- piirmäärade kehtestamine tekitab skeemitamist – 2015-2016 ÜPT hekseldamise piirangud, PTK.

Kohustuste range jälgimine

- Range põllupiiri jälgimine toob kaasa kohustuste vähenemise ja varasemate aastate tagasinõuded;
- menetluslikult väga keeruline kohustuste muudatusi jälgida – arvestama peab kohapealse kontrolli piiridega, taotletud piiridega;
- suurenemised-vähenedemised ei kompenseeri üksteist;
- kohustuse asendamiste võimaluste paljusus (osa saab osaliselt, osa täielikult asendada, piiride jälgimine jms).

Tulevikku suunatud nõuded

- Väga ajamahukas administreerida, sest vajalik varasemate aastate otsuste ümber tegemine ja toetuse tagasinõudmine (seotud MAH/KSM rohumaa ülesharimise nõudega);
- sõltuvalt meetmest on vajalik ümber teha maksimaalselt 4 aasta otsused;
- mõjutavad veamäära.

Muud

- **Nõuetele vastavuse administratiivsed vähendused** – väga keeruline vähenduste süsteem ja kohati liialt karm taotlejale, eriti väikeste korduvuste puhul.
- **Erinevate asutuste kontrollide ajastamine** – probleemiks peamiselt loomatoetuste puhul, kus kontrollist ei tohi ette teatada rohkem kui 48 tundi.
- **Teiste andmekogude andmete kvaliteet**
 - Veekaitsevööndite kaasajastamine osaliselt käsitöö
 - Mullakaart vananenud
 - Teiste andmekogude kättesaadavus peab olema tagatud – nt VTA, PMA jt, asukohamärgisega fotod

LIIGUME ÜHISELT UUTE EESMÄRKIDE POOLE !

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

Aitäh!

PRIA

4.03.2019